

U narednih pet-šest godina u FBiH morat će se – što zbog dotrajalosti što zbog obaveza spram Evropske energetske zajednice – ugasiti postojeći blokovi termoelektrana, čime će se zapravo ispuniti uslovi da se u našu zemlju počne uvoziti električna energija kako bi se zadovoljile osnovne potrebe postojećih kupaca. Trenutno, planira se zamjena postojećih, dotrajalih postrojenja sa novim Blokom 7 Termoelektrane Tuzla iako stručnjaci iz elektroenergetskog sektora smatraju kako bi daleko pametnija, brža i isplativija bila izgradnja Bloka 1 potpuno nove TE Banovići, čija je izgradnja također planirana.

Prednosti

O tome smo prije nekoliko sedmica opširno izvještavali u Oslobođenju. No, podsjetimo se ukratko. Snaga po generatoru bloka je u TE Tuzla 450, a u TE Banovići 350 MW. No, vrijednost osnovne investicije je u slučaju bloka u Tuzli 786,3 miliona eura, a u Banovićima 412,4 miliona eura. I za jedan i za drugi projekt već imaju ugovoreni kreditni angažmani sa kineskim investitorima, s tim da je trajanje kredita u slučaju Banovića četiri godine grace perioda plus jedanaest godina otplate, a u slučaju Tuzle pet godina grace perioda i 15 godina otplate. Kamatna stopa je 2,2 posto plus šestomjesečni euribor u slučaju Banovića, odnosno 2,3 posto plus šestomjesečni euribor u slučaju Tuzle.

Osim toga, TE Banovići ima i brojne druge prednosti nad Tuzlom. Nosilac projekta u Banovićima je Rudnik mrkog uglja, a u slučaju Tuzle Elektroprivreda BiH. Banovićka termoelektrana bila bi, dakle, smještena u neposrednoj blizini rudnika, pri čemu su u krugu od četiri kilometra oko rudnika smješteni svi neophodni izvori resursa, što će znatno uticati na cijenu transporta uglja, vode i drugih materijala. Zbog toga je, uostalom, i predviđena proizvodna cijena električne energije iz Bloka 1 TE Banovići 42,5 eura po MWh, a iz Bloka 7 TE Tuzla 54,9 eura po MWh.

U slučaju Banovića pored termoelektrane gradila bi se i cementara, a sve bi bilo smješteno u centralnom dijelu postojećeg ugljenog bazena (Vijenac, Oštrići, Brezova glava, Ramići, Turija, Čubrići i jama Omazići) koji je izolovan od gradske zone, za razliku od, recimo, Bloka 7 TE Tuzla. Zbog toga u Rudniku Banovići s ponosom ističu i ekološke prednosti njihovog Bloka 1.

Navode, naprimjer, da direktiva EU 2010-75 propisuje maksimalni iznos prašine do 10 mg/Nm³ u slučaju postojećih i novih termoelektrana, zatim iznos SO_x između 150 i 200 mg/Nm³ te maksimalni iznos NO_x do 150 mg/Nm³. S druge strane, postojeće termoelektrane u FBiH emituju sada oko 60 mg/Nm³ prašine, 470 mg/Nm³ NO_x te, vjerovali ili ne, oko 6.000 mg/Nm³ SO_x (pogledati dijagram na koji nije mogao stati iznos emisije sumpora kod postojećih termoelektrana). Pri tome, postojeća nova TE Stanari ima slijedeće parametre: 30, 200 i 200 mg/Nm³, dok su za TE Banovići planirani parametri 45 mg/Nm³ za

prašinu, 30 mg/Nm³ za SO_x i 150 mg/Nm³ za NO_x.

Standardi

Dakle, čak i u slučaju da se u narednom periodu pooštire standardi i propisi EU, nova TE Banovići bi ispunila te zahtjeve. Koliko je to bitno, svjedočit ćemo svi u BiH veoma brzo, zapravo čim počne grijanje i padne prvi snijeg. Podsjetimo se da se u zimskim mjesecima bukvalno svi u BiH gušimo zbog raznih emisija štetnih plinova, o čemu smo također opširno pisali. Zbog toga baš i nije naodmet malo razmisliti i o ekološkoj poziciji svakog projekta prije nego se uopće krene sa izgradnjom. No, projekt TE Banovići nailazi na političke probleme, a ne na ekonomske ili pak ekološke. Kako smo već izvijestili, u Banovićima smatraju da su im glavni problem lični antagonizmi na relaciji ključni ljudi SDA spram Mirsada Kukića iz Banovića, koji je nakon smjene sa mjesta predsjednika Kantonalnog odbora SDA Tuzlanskog kantona osnovao novu političku stranku PDA (Pokret demokratske akcije). Zbog toga pravo pitanje sada glasi - trebamo li se svi mi u BiH pogušiti zbog ličnih animoziteta čelnika SDA prema političkim oponentima?

Izvor: oslobodjenje.ba